

مدل یابی ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی در میان دانش آموزان دوره متوسطه دوم تبریز

سعیده خدائی^۱، سکینه حسینی یاجلو^۲

^۱ کارشناسی ارشد، روان شناسی تربیتی، دانشگاه فرهنگیان تبریز، اداره آموزش و پرورش آذربایجان شرقی (نویسنده مسئول)
^۲ کارشناسی ارشد، برنامه ریزی آموزشی، دانشگاه آزاد تبریز، اداره آموزش و پرورش آذربایجان شرقی

چکیده

هدف این پژوهش مدل یابی ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی در میان دانش آموزان دوره متوسطه دوم بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل همه ی دانش آموزان مقطع متوسطه دوم تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ است که شامل ۱۸۴۷ دانش آموز است. از طریق جدول مورگان ۳۰۴ نفر با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی طبقه ای انتخاب شدند. برای جمع آوری داده ها از پرسشنامه کفایت اجتماعی، سرزندگی تحصیلی، موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی استفاده شد. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که هرچند کل مدل از برازش نسبی برخوردار بود و ضرایب همبستگی از کفایت اجتماعی به سوی سرزندگی تحصیلی معنی دار بود، در کل موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده قادر به میانجی گری رابطه بین کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی بود؛ اما سبک های دلبستگی نمی تواند به عنوان متغیر میانجی بین موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سرزندگی تحصیلی باشد همچنین ضرایب استاندارد و سطح معنی داری برای مسیر کفایت اجتماعی به سرزندگی تحصیلی و همچنین موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده به سرزندگی تحصیلی مثبت و معنی دار می باشد و می توان با اطمینان ۹۵ درصد بیان کرد که مسیر مستقیم این متغیرها معنی دار بوده و کفایت اجتماعی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری دارند.

واژه های کلیدی: کفایت اجتماعی، سبک های دلبستگی، سرزندگی تحصیلی، موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده

مقدمه

یکی از اهداف عمده آموزش و پرورش به عنوان رکن اساسی جامعه تربیت کودکان و نوجوانان سازگار با محیط است سازگاری و هماهنگ شدن با خود و محیط پیرامون خود برای هر موجود زنده‌ای ضرورتی حیاتی است، تلاش روزمره آدمیان جملگی بر حول سازگاری دور می‌زند. هر انسان هوشیارانه یا نا هوشیارانه می‌کوشد، نیازهای متنوع و گاه متعارض خود را در محیطی که در آن زندگی می‌کند، برآورده سازد. سازگاری توانایی آمیزش، انطباق، مصالحه، همکاری و کنار آمدن با خود، محیط و دیگران تعریف شده است (ساقی و رجایی، ۱۳۸۷). برای متصدیان تعلیم و تربیت همیشه جای تأمل وجود داشته است که چرا برخی دانش‌آموزان نمی‌توانند خود را با محیط آموزشی و سطح انتظارات ناشی از محیط آموزشی سازگار کنند؟ چرا برخی از دانش‌آموزان در امر تحصیل سازگارند و برخی ناسازگار؟ چرا برخی از دانش‌آموزان تقلب می‌کنند و برخی نه؟ چرا برخی از دانش‌آموزان دچار مشکلات رفتاری، آموزشی و بین فردی می‌شوند؟ مشکلات ناسازگاری موضوع روز بوده و رابطه‌ی مستقیمی با افزایش فشارهای عاطفی و هیجانی و بروز مشکلات جدید دارد (میلانی فر، ۱۳۹۲). انسان در گستره‌ی زندگی مسیر پرفرازونشیبی را طی می‌کند که سرشار از چالش‌ها و فرصت‌هاست و در برخورد با چالش‌ها از توانمندی‌هایش بهره می‌گیرد تا با موقعیت‌های مختلف و چالش‌ها و تهدیدهای ناشی از آن سازگار شود (کار، ۱۹۳۴)، ترجمه‌ی شریفی و نجفی زند، ۱۳۸۵). بخش قابل‌توجهی از چالش‌های زندگی مربوط به چالش‌های تحصیلی در دوران تحصیل (نمرات ضعیف، استرس، تهدید اعتماد به نفس، کاهش انگیزش و ...) می‌باشد. از این رو سازگاری و انطباق دانش‌آموزان با این فشارها و چالش در بهینه کردن عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان اهمیت ویژه‌ای دارد. سرزندگی تحصیلی به عنوان یکی از جنبه‌های سازگاری دانش‌آموزان با فشارها و چالش‌های تحصیلی همواره مورد توجه دانشمندان تعلیم و تربیت قرار گرفته است؛ و از مسائل مورد توجه مدیران است. یکی از عوامل کلیدی مؤثر در موفقیت دانش‌آموزان، تعلیم و تربیت یکی از مهم ترین و اساسی ترین ارکان توسعه هر جامعه به ویژه در جهان امروز است و کشورها درصد قابل ملاحظه‌ای از درآمد ملی خود را به این امر اختصاص خواهند داد. هیجان‌هایی که مستقیماً با فعالیت‌ها و پیامدهای تحصیلی رابطه دارند به عنوان هیجانات تحصیلی تعریف می‌شوند (پکران، ۲۰۰۶). این اصطلاح اولین بار توسط پکران (۲۰۰۲) در زمینه آموزش به کار گرفته شده و می‌تواند به صورت ملیت بطور مثال، افتخار، لذت، امید یا منفی (خستگی، خشم، اضطراب)، فعال (لذت، افتخار با خشم) یا غیر فعال (شرم) باشند که در تمامی موقعیت‌های تحصیلی (قبل، حین و بعد از حضور در کلام، مطالعه و آزمون) تجربه می‌شوند (پکران، ۲۰۰۶). هیجانات تحصیلی، یکی از موضوعات مهم و قابل توجه در موقعیت‌های تعلیم و تربیتی است. هیجانات تحصیلی به هیجان‌هایی اشاره دارد که به طور مستقیم به فعالیت‌های پیشرفت یا بازدهی تحصیلی مرتبط هستند و موقعیت‌های گوناگون حضور در کلاس درس، امتحان و زمان مطالعه را شامل شده است (پکران، ۲۰۰۶). هیجانات تحصیلی مثبت می‌تواند به افراد کمک کند تا به طور فعال در جستجوی فرصت‌ها و منابع یادگیری باشند و تلاش و استمرار بیشتری در موقعیت‌های تحصیلی از خود نشان دهند. برعکس، افراد با هیجانات منفی تحصیلی، مانند اضطراب و خستگی، از احساس تشویش و ناراحتی و تمایل به اجتناب رنج می‌برد. این دسته از هیجانات از عوامل مختلف موقعیتی و شخصی اثر می‌پذیرند. یکی از عوامل موقعیتی بسیار تاثیر گذار، خانواده می‌باشد. نقش خانواده در هیجانات تحصیلی دانش‌آموزان بسیار بدیهی است. به طوری که وضعیت اقتصادی اجتماعی و محیط خانواده از جمله مهم ترین متغیرهای تاثیر گذار در این زمینه می‌باشد. مطالعات متعدد نشان داده است که

سطح تحصیلات والدین، منابع آموزشی خانه، وضعیت اقتصادی و مالی والدین، میزان انتظارات والدین از دانش آموزان، از عوامل تاثیر گذار در هیجانات تحصیلی دانش آموزان می باشد. در درجه ی اول پدر و مادر عامل اصلی تحول هیجانات در طول سال های قبل از مدرسه خواهند است به عبارتی افتخار موفقیت و شرم از سه خواهند است به عبارتی افتخار موفقیت و شرم از شکست، در خانواده از سنین پایین شکل خواهد گرفت و هیجان منفی زمانی شکل خواهد گرفت که والدین به دلیل نوع تفکراتی که منبعث از طبقه ی اجتماعی آنها می باشد، انتظارات بیش از حد از کودکان خود داشته باشند یا اینکه به علت وضعیت اقتصادی پایین، والدین از کودکان خود چه بصورت مالی و چه به صورت عاطفی حمایت نکنند. این تاثیرات منحصر به سال های قبل از مدرسه نمی باشد و در تمامی دوره های تحصیلی در نوع هیجاناتی که کودک در امر تحصیلی تجربه خواهد کرد، تاثیر می گذارد.

عوامل اجتماعی مهمی در بروز سازگاری نقش دارند که یکی از این عوامل، پاسخ دهی والد به نیازهای کودک در دوران کودکی است و به تشکیل سبک های دلبستگی در کودک منجر شده است (بالبی، ۱۹۸۴). در روانشناسی تحولی پیوند عاطفی بین مادر و نوزاد را دلبستگی می نامند. دلبستگی از زمان نوزادی شروع شده و در طول زمان دارای ثبات می باشد (بالبی، ۱۹۸۴). بسیاری از روانشناسان رشد را در مورد سه الگوی اساسی دلبستگی توافق دارند. الگوی اولی، دلبستگی ایمن است. این نوع دلبستگی مربوط به کودکانی است که زمانی که با محرک با موقعیت استرس زا روبرو می شوند از مراقب خود به عنوان منبع اساسی برای تنظیم اضطراب و افسردگی استفاده می کنند. الگوی دوم دلبستگی تایمن اجتنابی است. این نوع دلبستگی به کودکانی اشاره دارد که نمی توانند از مراقب خود به عنوان منبع آرامش برای تنظیم عواطف منفی استفاده کنند. این کودکان گرایش به اجتناب و نادیده گرفتن مراقب خود دارند. الگوی سوم، دلبستگی دو سو گرا است که شامل کودکانی شده است که به هنگام روبرو شدن با شرایط اضطراب، از مراقب خود به صورت ناپایدار و دوسوگرا استفاده می کنند. اگر چه این کودکان گاهی به صورت افراطی به مراقب شان می چسبند، آنها همچنین رفتار پرخاشگرانه و عدم پذیرش را نسبت به مراقب خود نشان خواهند داد (فلوریان، میکولینسر و بوهلر، ۱۹۹۵). سبک هاس دلبستگی از جمله عواملی هست که بر هیجانات تحصیلی تاثیر گذار است و موجب شده است که باتوجه به نوع دلبستگی هیجانات تحصیلی متفاوتی را داشته باشند.

کفایت اجتماعی به عنوان یکی از متغیرهای مهم در اختلال ریاضی مطرح است. کفایت اجتماعی توانایی عملکرد انسان در اجرای استقلال شخصی و مسئولیت پذیری اجتماعی است. به طوری که گراشام (۱۹۹۳) در این زمینه نشان داد که موفقیت در تعاملات اجتماعی نیازمند رخداری از کفایت اجتماعی می باشد و کودکانی که رفتار اجتماعی ضعیف دارند، وقتی وارد مدرسه می شوند با مشکلاتی نظیر طرد همتاها، مشکلات رفتاری و موفقیت تحصیلی پایین روبرو هستند.

منظور از دلبستگی، ایجاد ارتباط عاطفی و هیجانی به صورت عمیق با اشخاص خاص در زندگی به طوری که ارتباط با آنها منجر به احساس سرور و نشاط شود و مایه آرامش آنها باشد. از این ارتباطات عمیقی که هر فردی در زندگی تجربه می کند، ارتباطی که با والدین دارند بسیار مهم می باشد به عبارتی والدین با نوع ارتباط و دلبستگی که برای فرزندان ایجاد می کنند بر هیجانات تحصیلی کودکان شان و پیامد های ناشی از آن که پیشرفت تحصیلی نمونه ای از این پیامد ها می باشد، تاثیر بسزایی بر جای می گذارد. بر اساس نظریه ی بالبی اگر والدین باعث شوند که فرزندان شان امن ترین نوع دلبستگی یعنی سبک دلبستگی ایمن را تجربه کنند، در برقراری ارتباطات موفق و همچنین کنترل هیجانات موفق خواهند است. در این پژوهش

سعی بر این است که ارتباط سبک های دلبستگی با هیجانات تحصیلی با واسطه گری موقعیت اجتماعی-اقتصادی والدین روشن گردد.

بیان مسئله

یکی از مهمترین عواملی که بر کیفیت فعالیت تحصیلی دانش آموزان مؤثر است، هیجانات تحصیلی می باشد و از آنجا که کلاس درس مکان تجربیات هیجانی چندگانه برای دانش آموزان شامل هیجانات مرتبط با موفقیت یا شکست تحصیلی، همچنین پذیرش یا عدم پذیرش به وسیله دیگران است هیجانات تحصیلی دانش آموز است که ممکن است گذرا یا طولانی مدت باشد. به لحاظ موضوعی دو نوع هیجان تحصیلی وجود دارد، یکی، هیجان فعالیت که به فعالیتهای تحصیلی وابسته است، دیگری، هیجان پیامدی که با نتایج فعالیت های تحصیلی ارتباط دارد. این دو نوع هیجان را از نظر زمان به هیجان های آینده نگر مثل امیدواری به کسب موفقیت و ناامیدی و اضطراب از شکست، و هیجان های گذشته نگر مانند احساس غرور و افتخار یا شرم از کسب نتایج تقسیم می کنند. هیجانهای تحصیلی را از نظر ارزشمندی نیز به هیجانهای مثبت، مثل لذت، امیدواری، و غرور، و هیجانهای منفی مانند خشم، اضطراب، شرم، ناامیدی و خستگی دسته بندی میکنند (پکران، ۲۰۰۶ نقل از نیکدل، ۱۳۹۲). (پکران گونز، نیئر و پری ، ۲۰۰۲) هیجان های تحصیلی را هیجان هایی تعریف می کنند که به طور مستقیم به فعالیت های تحصیلی با نتایج تحصیلی، گره خورده اند. این تعریف دلالت بر این دارد که هیجان های وابسته به فعالیت های مرتبط با تحصیل نیز هیجان های تحصیلی تلقی می شوند. مدل شناختی انگیزشی پکران (۱۹۹۲) به این نتیجه دست یافت که هیجانات تحصیلی بر پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر اثر می گذارد که این اثر با مکانیسم انگیزشی شناختی فرد مرتبط است. همانطور که ذکر شد از جمله عواملی که میتواند با هیجانات تحصیلی دانش آموزان در ارتباط باشد، وضعیت اقتصادی و اجتماعی والدین می باشد، همانطور که میدانیم خانواده ها از لحاظ اقتصادی، اجتماعی، دینی و ... تفاوت های بسیاری با یکدیگر دارند. خانواده مکانی است که در آن آموزش فراتر از مدرسه انجام شده است. به عنوان واحد اساسی اجتماعی خانواده ای با تحصیلات و سنت خوب می تواند محرکی برای توسعه باشد کشور و برای هماهنگی اجتماعی. همانطور که خانواده به عنوان "اولین کلاس درس" در نظر گرفته شده است که والدین در آن خدمت می کنند به عنوان اولین معلمان برای فرزندان خود، چگونگی پیشرفت تحصیلات خانواده یک مسئله مادام العمر برای آنها خواهد است (ویلیام و دبورا، ۲۰۱۸). وضعیت اقتصادی اجتماعی والدین از جهات بسیاری در عملکرد دانش آموزان تاثیر می گذارد برای نمونه اکثر والدینی که وضعیت اقتصادی اجتماعی متوسطی دارند نسبت به طبقه ی کارگر، به آزادی و استقلال کودکان و همچنین به امر تحصیل فرزندان شان اهمیت زیادی قائل خواهند است گارسیا (۲۰۱۹). شکل خانواده ها، طرز ارتباط اعضاء هر خانواده با یکدیگر و جامعه ای که خانواده در آن به سر می برد در تمام موارد یکسان نیست. بنابراین، تاثیر خانواده ها در رفتار افراد مختلف است. در یک خانواده شکل و طرز ارتباط اعضای خانواده طوری است که محیط خانواده را برای تامین احتياجات اساسی کودکان چه در زمینه بدنی و چه در زمینه روانی مساعد می سازد. رفتار کودکی که در این خانوار پرورش می یابد با رفتار کودکی که محیط خانواده در تمایلات بچه ها، افکار و عقاید آن ها و طرز برخورد ایشان با دیگران تاثیر گذار است (شریعتمداری، ۱۳۶۴).

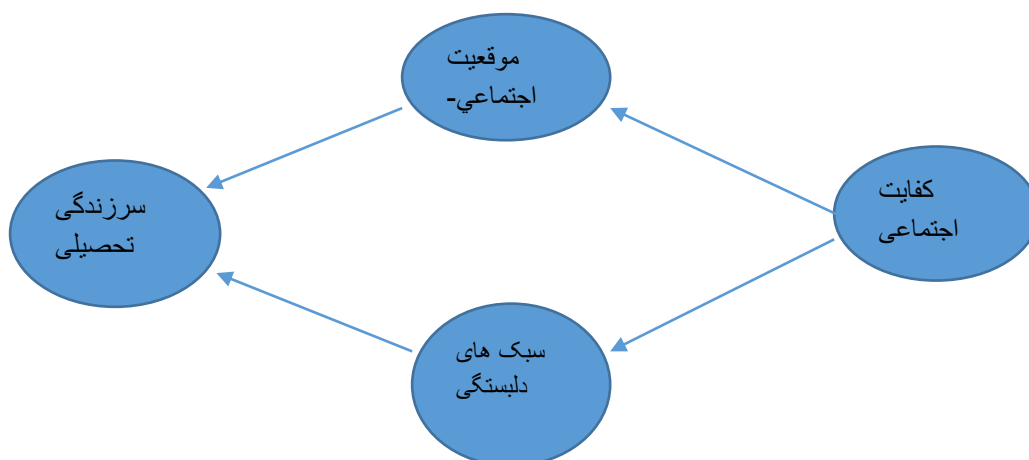
از سوی دیگر سبک های دلبستگی فرزندان یکی از عوامل دخیل در هیجانات تحصیلی دانش آموزان می باشد با توجه به این که سبک های دلبستگی زندگی آینده فرد را رقم می زد و در مواردی مانند روابط سن فردی، روابط درون فردی (خودپنداره)، مهارت های اجتماعی، مقابله تنیدگی ها، سازگاری زناشویی، اضطراب و تجارب اضطرابی و برخی موارد دیگر مداخله کرده و تاثیر می گذارد؛ اهمیت مسئله به طور کلی روشن می شود که به چند مورد پرداخته شده است: کنش متقابل و رابطه عاطفی بین مادر و نوزاد به روابط اجتماعی کودک در آینده شکل داده و نحوه برخورد مادر با کودک در چگونگی اجتماعی شدن و کسب مهارت های اجتماعی فرزند تاثیر می گذارد پژوهش ها به این امر اشاره دارند که اگر شیوه فرزند پروری مادر در چند ماه اول زندگی به صورتی باشد که فرزندش را به صورت دلبسته ایمن پرورش دهد، بسیاری از مشکلات که افراد در بزرگسالی مانند ناسازگاری زناشویی، طلاق، برقراری ارتباط با دیگران، عقب افتادگی تحصیلی تجربه می کنند نخواهند داشت و به مراتب در امر تحصیلی موفق خواهد است (ماسن و همکاران ترجمه باسای، ۱۳۸۰). در رابطه ذاتی میان رفتار دلبستگی و تنیدگی، دلبستگی ایمن به عنوان یک عامل محافظت کننده اساسی که منجر به ارزیابی مثبت و راهبردهای مقابله ای سازنده شده است در نظر گرفته شده است. برعکس، دلبستگی با ایمن به عنوان یک عامل خطر ساز بنیادین در نظر گرفته شده است که منجر به ارزیابی ملی در راهبردهای مقابله ای کمتر و سازنده شده است (به نقل از قربان پور لقمجانی، ۱۳۹۸). دلبستگی فقط به دوره کودکی محدود نشده است و در مراحل بعدی زندگی تداوم دارد و زندگی فرد را تحت تاثیر قرار می دهد (عطاری و همکاران ۱۳۸۵). افراد با دلبستگی ایمن در شمار متعددی از وظایف و ارتباطات بین فردی، حل مشکلات اجتماعی، رویارویی با تنیدگی، سلامت جسمانی روانی بسیار موفق می باشد.

یکی از متغیرهایی که احتمالاً در افراد دارای اختلال ریاضی دچار آسیب میشود، کفایت اجتماعی است. کفایت اجتماعی توانایی عملکرد انسان در اجرای استقلال شخصی و مسئولیت پذیری اجتماعی است. فلنر و همکاران (۱۹۹۰) معتقدند که کفایت اجتماعی چهار مؤلفه دارد: الف) مهارت های شناختی که شامل خزانه اطلاعات و مهارت های پردازش و کسب اطلاعات، توانایی تصمیم گیری، باورهای کارآمد و ناکارآمد و سبک های اسنادی است (کندال و برسو، ۱۹۹۳). ب) مهارت های رفتاری به عنوان مؤلفه مهم دیگر کفایت اجتماعی است. وقتی شخص برای رسیدن به یک نتیجه دلخواه رفتاری را بر می گزیند، باید آن رفتار در دسترس باشد. مذاکره، ایفای نقش، ابراز وجود، مهارت های محاوره ای برای شروع و تداوم تعامل های اجتماعی، مهارت های فراگیری و یادگیری رفتار دوستانه با دیگران، از مؤلفه های اصلی مهارت های رفتاری تلقی گردیده اند. ج) مهارت های هیجانی مؤلفه سومی است که برای برقراری روابط مثبت با دیگران، ایجاد و گسترش اعتماد و روابط حمایتی دوجانبه، شناسایی و شامل ساختار ارزشمند فرد، سطح رشد اخلاقی و احساس اثربخشی و کنترل فرد و در نهایت احساس خودکارآمدی او می شود (فلنر و همکاران، ۱۹۹۰). در این راستا در پژوهشی آکرمین و همکاران (۲۰۰۷) نشان دادند که کودکان دارای اختلال ریاضی قادر به درک رفتارهای مثبت هستند ولی در تصمیم گیری و انتخاب یک رفتار و استفاده از آن در تعاملات اجتماعی نسبت به همتایان خود مشکل دارند. همچنین آگالیوتیس و کالیو (۲۰۰۸) در پژوهشی بر روی دانش آموزان دارای اختلال یادگیری نشان دادند که این دانش آموزان در مهارتهای تعامل اجتماعی غیر کلامی نسبت به کودکان عادی مشکل بیشتری دارند.

در زندگی روزانه مدرسه، دانش آموزان با چالش ها، موانع و فشارهای خاص این دوره روبرو هستند. برخی از دانش آموزان در مقابله با این موانع و چالش ها موفق، اما برخی دیگر در این زمینه ناموفق هستند. از این رو درک و چگونگی سازگاری با چالش های تحصیلی باید مورد توجه جدی پژوهشگران تعلیم و تربیت قرار بگیرد. از جمله توانمندی هایی که در سازگاری

تحصیلی یادگیرندگان مورد توجه قرار گرفته، سرزندگی تحصیلی است (اورنگ و رحیمی اورنگ، ۱۳۹۵) سرزندگی به عنوان یکی از مؤلفه‌های بهزیستی ذهنی در بسیاری از سیستم‌های تحقیقاتی در نظر گرفته می‌شود. اهمیت توجه به آن مسئله تا حدی است که امروزه در مورد بهزیستی ذهنی شاخص‌های ملی تهیه می‌شود و آن قدر این مسئله اهمیت دارد که هر کشور یک شاخص بهزیستی ذهنی را برای جامعه خود ساخته است (مارتین، ۲۰۱۴) سرزندگی به عنوان حسی آشنا معرفی شده است که تاریخچه‌ی آن مربوط به مکاتب سلامت روانی است. به اعتقاد (رایان و فردریک، ۱۹۹۷) سرزندگی تحصیلی انرژی نشایت گرفته از خود فرد است و این انرژی از منابع درونی و نه تهدید اشخاص در محیط، نشئت می‌گیرد؛ به عبارت دیگر، سرزندگی احساس سرزنده بودن، نه تحریک و نه اجبار دادن آن است. در واقع سرزندگی بازتاب سلامت روان‌شناختی و جسمی است (دیوژن، ۲۰۱۱). با توجه به اینکه دانش‌آموزان بالای ۱۸-۱۵ سال در محیط آموزشی قرار دارند، بهتر است که پیشایندها یا عوامل تأثیرگذار بر روی ظرفیت دانش‌آموزان در برخورد با چالش‌های تحصیلی که موجب سرزندگی است، شناسایی شوند پیشایندهای سرزندگی تحصیلی در سه سطح مختلف روانی، عوامل مربوط به مدرسه و مشارکت در فرایند تحصیل و عوامل مربوط به خانواده و همسالان مورد توجه قرار گرفته است. (مارتین و مارش، ۲۰۰۸). سرزندگی تحصیلی یکی از شاخص‌های مهم که بر تربیت و یادگیری ثمربخش و موفقیت‌آمیز فرد تأثیر می‌گذارد و در آنچه لیاقت‌ها و توانایی‌ها به بار می‌نشیند و پیشرفت‌های علمی حاصل می‌شود، اما در زندگی روزانه‌ی تحصیلی، دانش‌آموزان ممکن است با انواع چالش‌ها، موانع و فشارهای خاص این دوره (از جمله نمرات ضعیف، س روح استرس، تهدید اعتماد به نفس در نتیجه‌ی عملکرد، کاهش انگیزش و تعامل و...) مواجه می‌شوند که بر سرزندگی تحصیلی آن‌ها تأثیرات منفی بر جای می‌گذارد. برخی از دانش‌آموزان در مقابله با این موانع و چالش‌ها ناکام هستند، اما گروه دیگری از دانش‌آموزان شکست می‌خورند. گروهی از دانش‌آموزانی که نتوانند با این موانع روبرو شوند، در مدرسه کمی سرگرم‌کننده هستند و عملکرد تحصیلی ضعیف، سایش مدرسه و غیره را نشان می‌دهند؛ بنابراین، توجه به عوامل مؤثر در افزایش سرزندگی تحصیلی یکی از اساسی‌ترین موضوعات است. پژوهش‌های (کامفورد، باتسون، فرومی، ۲۰۱۵) و (میلر، کانلی، مگوایر، ۲۰۱۳) حاکی از اهمیت سرزندگی تحصیلی در جامعه دانش‌آموزی است.

مدل مفهومی پژوهش

با توجه به اینکه پژوهش حاضر به دنبال بررسی تأثیر کفایت اجتماعی در سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی بود لذا از لحاظ هدف یک پژوهش کاربردی محسوب می‌شد.

اما از نظر نوع پژوهش بدین جهت که این پژوهش به دنبال مطالعه متغیرها و بررسی رابطه میان آنها و اثرات آن بر کفایت اجتماعی از پژوهش از نوع توصیفی همبستگی است

جامعه آماری شامل تمام دانش‌آموزان پسر و دختر مشغول به تحصیل در مقطع تحصیلی متوسطه دوم تبریز در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بود با در نظر گرفتن حجم جمعیت مبتنی بر جامعه در ۱۸۵۷، از جمله ۱۰۵۰ دخترها و ۸۰۷؛ از طریق جدول مورگان، اندازه نمونه تحقیق ۳۰۴ نفر در نظر گرفته شد، با توجه به اینکه برخی از پرسشنامه‌ها ممکن بود بی‌پاسخ بماند پرسشنامه با ۱۰ تا ۱۵ درصد بیشتر از اندازه پرسشنامه تکمیل شد تا این مسئله منجر به کمتر شدن حجم نمونه نهایی از حجم نمونه محاسبه شده نگردد نمونه‌ها به شیوه‌های نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب شدند و بدین ترتیب که از بین مدارس تبریز در کل ۱۰ مدرسه انتخاب شدند و به صورت تقریبی از هر مدرسه ۴۰ دانش‌آموز انتخاب شدند که با توجه به افت نمونه و پرسشنامه‌های ناقص و نادرست تعداد نمونه شامل ۱۳۵ پسر و ۱۶۵ دختر انتخاب شدند.

رشته	دختر	پسر	تعداد کل
انسانی	۵۷	۵۳	۱۱۰
ریاضی	۴۹	۴۵	۹۴
تجربی	۵۲	۴۸	۱۰۰
کل	۱۷۸	۱۴۹	۳۰۴

ابزارهای پژوهش

برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه سرزندگی تحصیلی دهقان‌زاده و حسین‌چاری (۱۳۹۱)، به منظور اندازه‌گیری بی‌صدافتی تحصیلی دانش‌آموزان از مقیاس خود گزارشی بی‌صدافتی تحصیلی (مک کیب و تروینو، ۱۹۹۷) استفاده شد و از پرسشنامه موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده (وانگ، پژمردگی، مهارت، ۲۰۱۱) برای اندازه‌گیری میزان موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده دانش‌آموزان استفاده شد و برای جمع‌آوری داده‌های کفایت اجتماعی از پرسشنامه کفایت اجتماعی ساندز و پلاکت (۲۰۰۵) استفاده شد.

- اهداف تحقیق

- هدف اصلی

تعیین برازش مدل ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی

اهداف فرعی:

- تعیین تأثیر مستقیم و غیرمستقیم کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی
- تعیین نقش میانجیگری موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده در ارتباط بین حمایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی
- تعیین نقش میانجیگری سبک های دلبستگی در ارتباط بین کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی

سؤالات پژوهش

- ۱- آیا مدل ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی از برازش برخوردار است؟
- ۲- تأثیر مستقیم و غیرمستقیم کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی کدام است؟
- ۳- آیا موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی در رابطه بین کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی نقش میانجی دارند؟

نتایج

یافته‌های توصیفی

این یافته‌ها شامل داده‌های توصیفی از متغیرها مانند تعداد، میانگین، انحراف استاندارد و هیستوگرام است. اول، نتایج تجزیه و تحلیل آمار توصیفی به متغیرهای تحقیق ارائه شده است (جدول ۱-۴ ملاحظه شود).

جدول ۱-۴. یافته‌های توصیفی مربوط به متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	تعداد	میانگین	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی	کمترین نمره	بیشترین نمره
کفایت اجتماعی	۳۰۴	۹۵/۴۵	۱۳/۳۴	-۰/۸۱۶	۰/۸۳۷	۴۳	۱۱۹
موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده	۳۰۴	۹۴/۴۵	۱۳/۹۳	-۰/۹۴۹	۱/۰۲۶	۴۰	۱۱۵
سبک های دلبستگی	۳۰۴	۲۲/۹۲	۷/۹۵	-۰/۶۴۲	۰/۰۲۵	۹	۴۵
سرزندگی تحصیلی	۳۰۴	۳۴/۵۷	۷/۹۵	۰/۶۲۸	-۰/۳۳۰	۹	۴۵

همان‌طور که در جدول ۱-۴ نشان داده شده است، میانگین، انحراف معیار چولگی، کشیدگی، کمترین نمره و بیشترین نمره جهت توصیف متغیرهای موردبررسی در الگوی ساختاری تحقیق موردبررسی قرار گرفته است یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد در متغیر کفایت اجتماعی میانگین ۹۵/۴۵، انحراف معیار ۱۳/۳۴، چولگی -۰/۸۱۶ و کشیدگی ۰/۸۳۷، بیشترین نمره ۱۱۹ و کمترین نمره ۴۳ در متغیر موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده میانگین ۹۴/۴۵، انحراف معیار ۱۳/۹۳، چولگی -۰/۹۴۹ و کشیدگی ۱/۰۲۶، بیشترین نمره ۱۱۵ و کمترین نمره ۴۰ هست و در متغیر سبک های دلبستگی میانگین ۲۲/۹۲، انحراف معیار ۷/۹۵، چولگی -۰/۶۴۲ و کشیدگی ۰/۰۲۵، بیشترین نمره ۴۵ و کمترین نمره ۹ و همچنین در متغیر سرزندگی

تحصیلی میانگین ۳۴/۵۷، انحراف معیار ۷/۹۵، چولگی ۰/۶۲۸- و کشیدگی ۳۳۰/، بیشترین نمره ۴۵ و کمترین نمره ۹ و در ادامه نمودار هیستوگرام هر متغیر ترسیم شده است.

پیش فرض‌های تحلیل مسیر

استفاده از روش آماری تحلیل مسیر مانند دیگر روش‌های آماری، فرضیاتی دارد که باید قبل از استفاده از این روش موردبررسی قرار گیرد که می‌توان به آن‌ها اشاره کرد که آن‌ها طبیعی هستند.

- نرمال بودن

یکی از روش‌های بررسی نرمال بودن داده‌ها استفاده از آزمون‌هایی همچون شاپیرو ویلک و کولموگروف اسمیرنوف است که در پژوهش حاضر از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شده و نتایج آن در جدول ۳-۴ گزارش شده است.

جدول ۳-۴. نتایج آزمون شاپیرو ویلک

متغیر	آماره	سطح معنی‌داری
کفایت اجتماعی	۰/۹۵۹	۰/۱۱۸
موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده	۰/۹۴۲	۰/۱۰۱
سبک‌های دلبستگی	۰/۹۵۴	۰/۰۷۸
سرزندگی تحصیلی	۰/۹۶۲	۰/۰۹۲

طبق مندرجات جدول ۳-۴، سطح معنی‌داری به دست آمده برای متغیرهای کفایت اجتماعی، اشتیاق به تحصیل، سبک‌های دلبستگی و سرزندگی تحصیلی بالاتر از ۰/۰۵ به دست آمده است که در نتیجه فرضیه صفر آزمون (فرض نرمال بودن) تأیید می‌شود.

ضرایب همبستگی

برای بررسی مدل ساختاری بین متغیرها ابتدا ماتریس همبستگی بین متغیرهای مشاهده شده محاسبه شد. جدول ۴-۴ ماتریس ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش حاضر را نشان می‌دهد.

جدول ۴-۴. ماتریس همبستگی بین متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	کفایت اجتماعی	اشتیاق به تحصیل	سبک های دلبستگی	سرزندگی تحصیلی
کفایت اجتماعی	۱			
موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده	$0/451^{**}$	۱		
سبک های دلبستگی	$-0/517^{**}$	$-0/338^{**}$	۱	
سرزندگی تحصیلی	$0/592^{**}$	$0/368^{**}$	$-0/392^{**}$	۱

$^{**} = p < 0/01$ $^{*} = p < 0/05$

همان‌طور که در جدول ۴-۴ ملاحظه می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش پایین هست و اکثر ضرایب همبستگی در سطح $p < 0/01$ معنی‌دار هستند. بیشترین ضریب همبستگی مربوط به سرزندگی تحصیلی و کفایت اجتماعی ($0/592$) و کمترین ضریب همبستگی مربوط به سبک های دلبستگی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده ($-0/338$) هست.

پاسخ به سؤالات تحقیق

سؤالات تحقیق بر اساس روش تحلیل مسیر در مدل مسیر برازش شده، با استفاده از ضرایب استاندارد مسیر β ، مقادیر آماره تی (t-value)، شاخص‌های برازندگی مدل و بوت استرپ میانجی ماکرو (پریچر و هایز،^۱ ۲۰۰۸) پاسخ داده می‌شوند. در مدل مسیر برازش شده، برای هر مسیر مقدار به‌دست‌آمده برای آماره t با مقادیر بحرانی $1/96$ و $-1/96$ مقایسه می‌شود. اگر مقادیر محاسبه‌شده توسط نرم‌افزار بین دو عدد مذکور قرار داشت، مسیر موردنظر در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار نمی‌باشد، در غیر این صورت در سطح خطای ۵ درصد معنی‌دار هست.

یافته‌های مربوط به سؤالات تحقیق:

پاسخ به سال اول تحقیق

۱- آیا مدل ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی از برازش برخوردار است؟

مدل ارتباط حمایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی با استفاده از نرم‌افزار آماری لیزرل (Lisrel) بر اساس داده‌های مشاهده‌شده در بین نمونه آماری مورد مطالعه برازش

^۱Preacher and Hayes

داده می‌شود. روش مدل برازش مسیر تا حدی است که داده‌های مشاهده‌شده در نمونه آماری مطالعه با الگوی نظری انطباق دارند، یا می‌تواند بیان شود که آیا الگوی ارائه‌شده توسط محقق بر داده‌های واقعی مشاهده‌شده در نمونه آماری تحقیق هست.

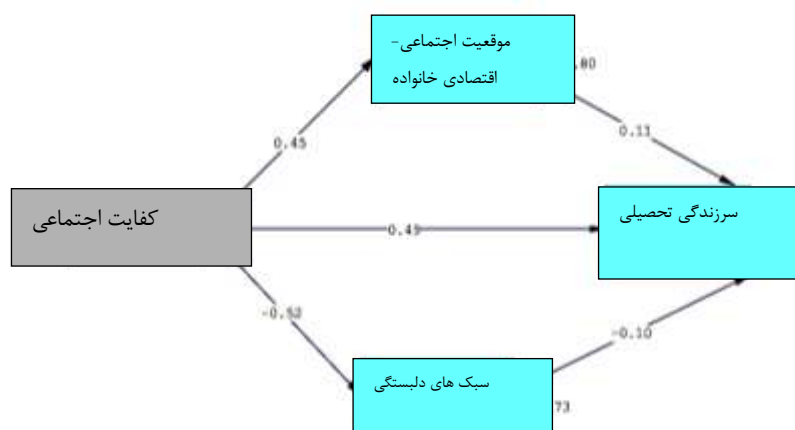
در روش‌های آماری سنتی، پژوهشگر اغلب بر اساس یک معیار منفرد برای رد یا تأیید فرضیه است. در آزمون و الگوی نظری تحقیق، هیچ معیار واحدی وجود ندارد که تنها معیار بر اساس معیار باشد، محقق تصمیم می‌گیرد که آیا مدل نظری قابل قبول است یا نه. موضوع مدل‌سازی ساختاری در آمار استنباطی بسیار متنوع و پیچیده است و تعداد زیادی از شاخص‌های قندی وجود دارد که حتی یک توافقنامه عمومی نیستند که محققان شاخص‌های متفاوتی در مقالات مختلف ارائه کرده‌اند. در این پژوهش مهم‌ترین شاخص‌های برازندگی به‌دست‌آمده توسط نرم‌افزار لیزرل مانند شاخص برازش فزاینده (RFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص توکر- لوئیس (TLI) و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) و جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) جهت سنجش مناسب بودن برازش الگوی مفهومی تحقیق در جدول ۴-۶ ارائه شده است.

جدول ۴-۶. شاخص‌های برازش مربوط به آزمون مدل پیشنهادی

شاخص	مقدار
مجذور کای (χ^2)	۵/۶۹
درجه آزادی (df)	۱
سطح معنی‌داری	۰/۰۱
χ^2/df	۵/۶۹
شاخص برازش فزاینده (RFI)	۰/۸۸۸
شاخص برازندگی افزایشی (IFI)	۰/۹۸۵
شاخص توکر- لوئیس (TLI)	۰/۹۰۶
شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)	۰/۹۸۴
جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)	۰/۱۲۵

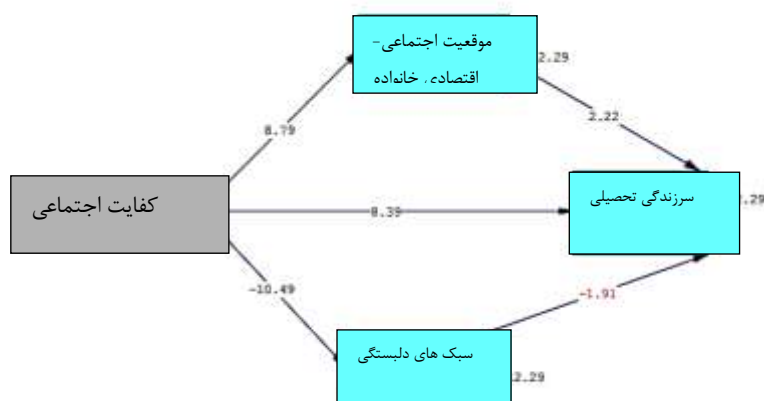
با توجه به نتایج مندرج در جدول ۴-۶، جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)، ۰/۱۲۵ به دست آمد که حد قابل قبول این شاخص کمتر از ۰/۱ می باشد. نسبت کای اسکوئر به درجه آزادی (X^2/DF) نیز ۵/۶۹ به دست آمد که مقدار قابل قبول برای این شاخص کمتر از ۳ است. شاخص برازش فزاینده (RFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص توکر-لوییس (TLI) و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) نیز به ترتیب ۰/۸۸۸، ۰/۹۸۵، ۰/۹۰۶ و ۰/۹۸۴ گزارش شده است. پس از حذف مسیرهای غیر معنی دار و اصلاح مدل، شاخص های برازش مدل در جدول ۴-۷ ارائه خواهد شد.

برازش مدل مسیر تحقیق در محیط نرم افزار لیزرل در حالت تخمین استاندارد (ضرایب مسیر و بارهای عاملی) در نمودار (۵-۴) نشان داده شده است، همان طور که مشاهده می شود اثر کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی سبک های دلبستگی و موقعیت اجتماعی-اقتصادی خانواده به ترتیب ۰/۵۲/۴۹، ۰/۰۰ و ۰/۴۵ و اثر موقعیت اجتماعی-اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی بر سرزندگی تحصیلی به ترتیب ۰/۱۱ و ۰/۱۰ - هست.

نمودار ۴-۵. برازش مدل مسیر در حالت تخمین استاندارد

جدول ۴-۵ و نمودارهای ۴-۶ مدل مسیر برازش شده تحقیق در حالت آزمون t را نشان می دهد. برای هر مسیر مقدار آماره t با مقادیر بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶ - مقایسه می شود. برآورد مقادیر آماره t نشان می دهد که تمامی مسیرهای موجود در مدل برازش شده تحقیق به جز مسیر سبک های دلبستگی به سرزندگی تحصیلی در سطح خطای ۵ درصد معنی دار هست (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶ - قرار ندارد).

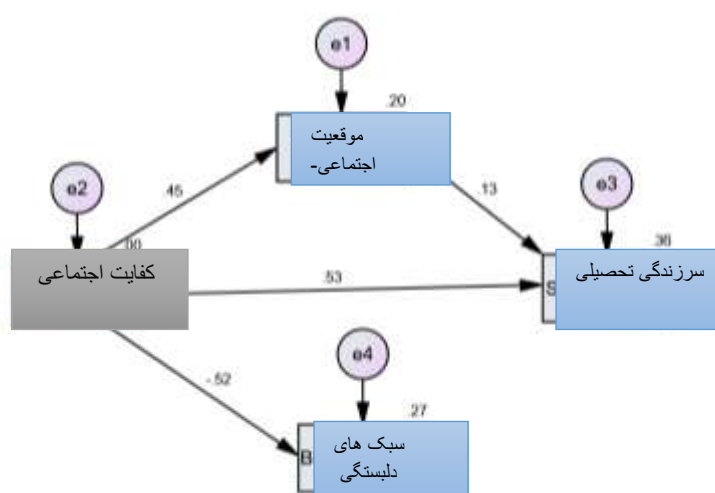

نمودار ۴-۶. برازش مدل مسیر در حالت آزمون t

جدول ۴-۵. پارامترهای اندازه گیری روابط مستقیم در مدل پیشنهادی

مسیرها	ضرایب غیراستاندارد (B)	ضرایب استاندارد (β)	خطای معیار (SE)	t	سطح معنی داری (P)
کفایت اجتماعی به اشتیاق به تحصیل	۰/۴۷۱	۰/۴۵۱	۰/۰۵۴	۸/۷۹	۰/۰۰۰۱
کفایت اجتماعی به سرزندگی تحصیلی	۰/۲۱۷	۰/۴۹۰	۰/۰۲۶	۸/۳۹	۰/۰۰۰۱
کفایت اجتماعی به سبک های دلبستگی	-۰/۳۰۸	-۰/۵۲۱	۰/۰۲۹	-۱۰/۴۹	۰/۰۰۰۱
موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده به سرزندگی تحصیلی	۰/۰۴۸	۰/۱۱۴	۰/۰۲۲	۲/۲۲	۰/۰۲۶
سبک های دلبستگی به سرزندگی تحصیلی	-۰/۰۷۶	-۰/۱۰۲	۰/۰۴۰	-۱/۹۱	۰/۰۵۵

در نمودار ۴-۵ مدل مسیر برازش شده تحقیق در حالت آزمون t در نرم افزار لیزرل نشان داده شده است. برای هر مسیر مقدار آماره t با مقادیر بحرانی ۱/۹۶ و -۱/۹۶ مقایسه شده است و به جز مسیر سبک های دلبستگی به سرزندگی تحصیلی که بارنگ قرمز مشخص شده است تمامی مسیرهای موجود در مدل در سطح خطای ۵ درصد معنی دار هست.

نمودار ۴-۵. برازش مدل مسیر اصلاح شده با حذف مسیر غیر معنی دار

مهم ترین شاخص های برازندگی به دست آمده توسط نرم افزار لیزرل مانند شاخص برازش فزاینده (RFI)، شاخص برازندگی افزایشی (IFI)، شاخص توکر- لوئیس (TLI) و شاخص برازندگی تطبیقی (CFI) و جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) جهت سنجش مناسب بودن برازش الگوی مفهومی تحقیق در جدول ۴-۶ ارائه شده است.

جدول ۴-۷. شاخص های برازش پس از اصلاح مدل

مقدار	شاخص
۲/۴۷	مجذور کای (χ^2)
۱	درجه آزادی (df)
۲/۴۷	χ^2/df
۰/۹۳۰	شاخص برازش فزاینده (RFI)
۰/۹۹۲	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)
۰/۹۴۹	شاخص توکر- لوئیس (TLI)
۰/۹۹۱	شاخص برازندگی تطبیقی (CFI)
۰/۰۸۲	جذر میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA)

با توجه به شاخص‌های برازش پس از اصلاح مدل، شاخص‌های نیکویی مناسب بدست‌آمده توسط نرم‌افزار در محدوده تقریبی پذیرفته می‌شوند، به این معنی که داده‌های مشاهده‌شده در نمونه آماری این مطالعه به‌طور گسترده مطابق با الگوی مفهومی تحقیق، به عبارت دیگر مقادیر شاخص هستند. برازش نیکویی نشان می‌دهد که الگوی مفهومی تحقیق مناسب است و می‌توان گفت که در کل الگوی پژوهش الگوی نسبتاً مناسبی است و توانایی توضیح روابط بین متغیرهای موجود در الگوی ارائه‌شده را دارد.

پاسخ به سؤال دوم تحقیق

۲- تأثیر مستقیم و غیرمستقیم کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی کدام است؟

طبق اطلاعات موجود در جدول ۸-۴ کفایت اجتماعی تأثیر مستقیم و معنی‌داری بر سرزندگی تحصیلی دارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار ندارد). موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده نیز بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی‌داری دارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار ندارد)؛ اما سبک‌های دلبستگی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم ندارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار دارد).

ضرایب استاندارد و سطح معنی‌داری برای مسیر کفایت اجتماعی به سرزندگی تحصیلی $\beta = ۰/۵۳۰$ ($P = ۰/۰۰۱$) مثبت و معنی‌دار هست و می‌توان با اطمینان ۰/۹۵ بیان کرد که مسیر مستقیم این دو متغیر معنی‌دار بوده و کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی‌داری دارد. ضرایب استاندارد و سطح معنی‌داری برای مسیر موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده به سرزندگی تحصیلی $\beta = ۰/۱۳۴$ ($P = ۰/۰۲۶$) مثبت و معنی‌دار هست، پس با افزایش اشتیاق به تحصیل، سرزندگی تحصیلی افزایش پیدا می‌کند.

جدول ۸-۴. پارامترهای اندازه‌گیری روابط مستقیم در مدل پیشنهادی

مسیرها	ضرایب غیراستاندارد (B)	ضرایب استاندارد (β)	خطای معیار (SE)	t	سطح معنی‌داری (P)
کفایت اجتماعی به سرزندگی تحصیلی	۰/۴۷۱	۰/۴۵۱	۰/۰۲۶	۸/۳۹	۰/۰۰۰۱
موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده به سرزندگی تحصیلی	۰/۲۴۱	۰/۴۹۰	۰/۰۲۲	۲/۲۲	۰/۰۲۶

پاسخ به سؤال سوم

۳- آیا موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی در رابطه بین کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی نقش میانجی دارند؟

برای بررسی نقش میانجیگری متغیرهای موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی از روش تحلیل بوت استرپ میانجی ماکرو (پریچر و هایز، ۲۰۰۸) استفاده شد که نتایج در جدول ۹-۴ گزارش شده است. لازم به ذکر است که منظور از داده رابطه غیرمستقیم در نمونه اصلی، بوت میانگین برآوردهای رابطه غیرمستقیم در نمونه های بوت استرپ، جدول سوگیری بیانگر تفاضل بین داده و بوت و خطای معیار نشان دهنده انحراف معیار برآوردهای غیرمستقیم در نمونه های بوت استرپ است.

جدول ۹-۴. پارامترهای اندازه گیری روابط غیرمستقیم در مدل پیشنهادی

مسیر غیرمستقیم	داده	بوت	سوگیری	خطای استاندارد	حد پایین	حد بالا
کفایت اجتماعی از طریق موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده با سرزندگی تحصیلی	۰/۰۲۲۸	۰/۰۲۳۰	۰/۰۰۰۲	۰/۰۱۰۷	۰/۰۰۳۷	۰/۰۴۷۱
کفایت اجتماعی از طریق سبک های دلبستگی با سرزندگی تحصیلی	۰/۰۲۳۵	۰/۰۲۳۰	-۰/۰۰۰۵	۰/۰۱۴۶	-۰/۰۰۴۰	۰/۰۵۲۴

نتایج مندرج در جدول ۹-۴ نشان می دهد که حدود بالا و پایین رابطه غیرمستقیم کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی از طریق اشتیاق به تحصیل، صفر را در بر نمی گیرد که به معنی آن است که این مسیر غیرمستقیم معنی دار هست و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده بین رابطه کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی نقش میانجی را دارد.

علاوه بر این، حدود بالا و پایین رابطه غیرمستقیم کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی از طریق سبک های دلبستگی، صفر را در بر نمی گیرد که به معنی آن است که این مسیر غیرمستقیم معنی دار نبوده و سبک های دلبستگی بین رابطه کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی نقش میانجیگری را ندارد.

وجود هم خطی نشان دهنده همبستگی بالا بین چند متغیر مستقل (پیش بین) بوده که همبستگی چندگانه بین این متغیرهای مستقل و ملاک را تحت تأثیر قرار می دهد؛ بنابراین در تحلیل رگرسیون و همبستگی چندگانه باید عدم وجود هم خطی مورد بررسی قرار گیرد. یکی از شاخص های هم خطی تولرانس و دیگری VIF (عامل تورم واریانس) است.

جدول ۱۰-۴: شاخص‌های هم خطی تولرانس و VIF (عامل تورم واریانس)

متغیرهای مستقل	متغیر وابسته	تولرانس	VIF
کفایت اجتماعی		۰/۶۴۷	۱/۵۴۷
موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده	سرزندگی تحصیلی	۰/۷۵۱	۱/۲۸۰
سبک های دلبستگی		۰/۷۱۹	۱/۳۹۱

در جدول ۱۰-۴: نتایج حاصل از شاخص‌های هم خطی تولرانس و VIF (عامل تورم واریانس) آمده است از آنجایی که اگر مقدار تولرانس کمتر از ۰/۱ و VIF بیشتر از ۱۰ باشد احتمال هم خطی وجود دارد. در بررسی هم خطی برای هر کدام از متغیرهای کفایت اجتماعی، موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی شاخص تولرانس از ۰/۱ کمتر و VIF بیشتر از ۱۰ نیست؛ بنابراین احتمال وجود هم خطی بسیار پایین است.

نتیجه گیری

در مورد تفسیر فرضیه اول می توان گفت هر چند تاکنون هیچ پژوهشی رابطه بین شیوه های فرزند پروری و خودناتوان سازی تحصیلی را مورد مطالعه و بررسی قرار نداده است. اما برخی پژوهش ها رابطه بین شیوه های فرزند پروری و شخصیت (به عنوان مثال؛ مدل پنج عاملی شخصیت) را تأیید کرده است. لذا در تبیین یافته های حاضر می توان گفت، در شکل گیری شخصیت عوامل ارثی و محیطی از بدو تولد در هم تنیده اند. شخصیت اولیه افراد پاسخ های مشخصی را در دیگران ایجاد می کند. نوزادی که دوست ندارد بغل گرفته شود، نسبت به نوزادی که دوست دارد بغل گرفته شود توجه کمتری از جانب والدین برمی انگیزاند. کودکان آرام روش فرزند پروری کمتر کنترل کننده را نسبت به کودکان پرخاشگر فرا می خوانند. در واقع شخصیت کودک می تواند روش فرزند پروری والدین را شکل دهد و آن هم به نوبه خود باعث شکل گرفتن شخصیت کودک می گردد. این نوع تعامل در مراحل بعدی زندگی هم به فراوانی رخ می دهد: افراد خوش برخورد محیط های خوشایندی را می آفرینند و افراد دارای خصومت محیط های خصومت بار را به وجود می آورند. هنگامی که کودکان بزرگتر شدند می توانند از محیطی که والدین برای آنها ساخته اند خارج گشته و شروع به انتخاب و ساختن محیط خودشان بکنند و محیطی که آنها می سازند به نوبه خودش بر شخصیت آنها اثر می گذارد (بشارت و همکاران، ۱۳۸۵).

بحث در نتایج توصیفی داده ها

از آنجا که هدف از پژوهش حاضر مدل یابی علی ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و بی صداقتی تحصیلی در میان دانش آموزان دوره متوسطه دوم می باشد. در این فصل نتایجی را که از انجام این پژوهش به آنها دست یافته ایم به شرح زیر می باشد:

یافته های تحقیق نشان می دهد در متغیر کفایت اجتماعی میانگین $95/45$ ، انحراف معیار $13/34$ ، چولگی $0/116$ -و کشیدگی $837/$ ، بیشترین نمره 119 و کمترین نمره 43 در متغیر موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده میانگین $94/45$ ، انحراف معیار $13/93$ ، چولگی $0/949$ -و کشیدگی $1/026$ ، بیشترین نمره 15 و کمترین نمره 40 می باشد و در متغیر بی صداقتی تحصیلی میانگین $22/92$ انحراف معیار $7/95$ ، چولگی $0/642$ -و کشیدگی $1/025$ ، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 و همچنین در متغیر سرزندگی تحصیلی میانگین $34/57$ ، انحراف معیار $7/95$ ، چولگی $0/628$ -و کشیدگی $330/$ -، بیشترین نمره 45 و کمترین نمره 9 است. یکی از روش های بررسی نرمال بودن داده ها استفاده از آزمون هایی همچون شاپیرو ویلک و کولموگروف اسمیرنوف است که در پژوهش حاضر از آزمون شاپیرو ویلک استفاده شده است. با استفاده از نرم افزار آماری لیزرل (Lisrel) بر اساس داده های مشاهده شده در بین نمونه آماری مورد مطالعه برازش داده می شود.

همان طور که گفته شد در این تحقیق 304 نفر از دانش آموزان متوسطه دوم باهدف آزمون مدل مفروض ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سبک های دلبستگی مورد مطالعه قرار گرفت. نتایج حاصل از تحلیل مسیر نشان داد که هرچند کل مدل از برازش نسبی برخوردار بود و ضرایب همبستگی از کفایت اجتماعی به سوی سرزندگی تحصیلی معنی دار بود، در کل موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده قادر به میانجی گری رابطه بین کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی بود؛ اما سبک های دلبستگی نمی تواند به عنوان متغیر میانجی بین موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده و سرزندگی تحصیلی باشد همچنین ضرایب استاندارد و سطح معنی داری برای مسیر کفایت اجتماعی به سرزندگی تحصیلی و همچنین موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده به سرزندگی تحصیلی مثبت و معنی دار می باشد و می توان با اطمینان $0/95$ بیان کرد که مسیر مستقیم این متغیرها معنی دار بوده و کفایت اجتماعی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری دارند. مدل پیشنهادی پژوهش حاضر از 4 متغیر تشکیل شده است که متغیر کفایت اجتماعی به عنوان متغیر برون زاد و متغیرهای اشتیاق به تحصیل، سبک های دلبستگی و سرزندگی تحصیلی به عنوان متغیر درون زاد در نظر گرفته شده است. با توجه به مقادیر آماره t مشاهده می شود که تأثیر کفایت اجتماعی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده در سطح خطای 5 درصد معنی دار و مسیر سبک های دلبستگی به سرزندگی تحصیلی به صورت غیر معنی دار است. طبق یافته های به دست آمده در مجموع الگوی ارائه شده تحقیق نسبتاً الگوی مناسبی است و توانایی تبیین روابط بین متغیرهای حاضر در الگوی را دارد. بر طبق این اطلاعات کفایت اجتماعی و موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده تأثیر مستقیم و معنی داری بر سرزندگی تحصیلی دارند و سبک های دلبستگی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم ندارد و همخوانی وجود ندارد.

بحث در نتایج تحلیلی داده ها

در این پژوهش مجموعاً ۳ سوال با استفاده از آزمون هایی همچون شاپیرو ویلک و کولموگروف اسمیرنوف و با بکارگیری نرم افزار لیزرل (Lisrel) مورد تجزیه و تحلیل و ارزیابی قرار گرفت که نتایج آزمون سوال ها به شرح زیر است:

در رابطه با سوال اول ، آیا مدل ارتباط کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی با نقش میانجی موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده و بی صداقتی تحصیلی از برازش برخوردار است؟ برآورد مقادیر آماره t نشان می دهد که تمامی مسیرهای موجود در مدل برازش شده تحقیق به جز مسیر بی صداقتی تحصیلی به سرزندگی تحصیلی در سطح خطای ۵ درصد معنی دار می باشد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی ۱/۹۶ و ۱/۹۶- قرار ندارد). با توجه به شاخص های برازش پس از اصلاح مدل، شاخص های نیکویی برازش بدست آمده توسط نرم افزار در دامنه تقریبی پذیرش می باشند یعنی اینکه داده های مشاهده شده در نمونه آماری مورد مطالعه تا حد زیادی منطبق بر الگوی مفهومی تحقیق می باشند به عبارتی مقادیر شاخص های نیکویی برازش به دست آمده حاکی از برازش مناسب الگوی مفهومی تحقیق می باشد و می توان گفت که در مجموع الگوی ارائه شده تحقیق نسبتاً الگوی مناسبی است. در کل مدل پیشنهادی یک الگوی نسبتاً خوب و توانایی توضیح روابط بین متغیرهای فعلی در مدل پیشنهادی است. اگرچه مسیر باز بودن به سرزندگی تحصیلی قابل توجه نبود ، اما در کل مدل تناسب نسبی داشت ، و همچنین ضرایب همبستگی از پشتیبانی آموزشی تا یک نشاط آکادمیک قابل توجه بود. این نتیجه با نتایج پژوهش های دهقانی و عزیزان کهن (۱۳۹۸)، فتحی، جمال آبادی (۱۳۹۶)، کولی، مارتین، باترل و آرمسترانگ (۲۰۱۸) مبنی بر رابطه مثبت و مستقیم بین کفایت اجتماعی موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده همسو می باشد. در توضیح این یافته ، کفایت اجتماعی به دانش آموزان کمک می کند تا استرس روانی را به دلیل مشکلات و چالش های آموزش و پرورش و به عنوان یک نیروی مقابله برای رویارویی موفق و آسان افراد در زمان درگیری و فشارهای آموزشی کاهش داده و وظایف چالش برانگیز را در این راستا تسهیل می کند. وقتی دانش آموز اطمینان دارد که در مواجهه با مشکلات مدرسه تنها نیست و از دوستان ، معلمان و والدین حمایت می کند ، آنها در واقع سختی مسئولیت را بر عهده دارند و از ضعف و ناامید شدن برای مقابله با مشکلات و چالش های آموزش خودداری می کنند سرزندگی بیشتری را تجربه کنید. پشتیبانی تحصیلی موضوعی چند بعدی است که دانش آموز معلم ، والدین معلم و والدین همسالان از ترکیبات را در اختیار آنها قرار می دهد که می تواند به آنها در بهبود کیفیت و کمیت فعالیتهای آموزشی دانش آموزان کمک کند و به آنها در حل مشکلات خود با موفقیت کمک کند و پاسخ های مناسبی به آنها داشته باشد که این امر می تواند منجر به نشاط بیشتر شود.

در رابطه با سؤال دوم، تأثیر مستقیم و غیرمستقیم کفایت اجتماعی بر سرزندگی تحصیلی کدام است؟ کفایت اجتماعی تأثیر مستقیم و معنی داری بر سرزندگی تحصیلی دارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی $1/96$ و $-1/96$ - قرار ندارد). موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده نیز بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری دارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی $1/96$ و $-1/96$ - قرار ندارد). اما بی صداقتی تحصیلی بر سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم ندارد (مقادیر آماره t بین دو مقدار بحرانی $1/96$ و $-1/96$ - قرار دارد). پژوهش تنها در سبک های دلبستگی به سرزندگی تحصیلی تأثیر مستقیم و معنی داری وجود ندارد و در سایر مسیرها تأثیر به صورت مستقیم و معنی دار هست این نتیجه با نتایج پژوهش های شیخ الا سلامی و کریمیان پور (۱۳۹۷) و تامایو و همکاران (۲۰۲۰)، موتسیا، دینگا و کنیای (۲۰۱۹) رابطه مثبت و مستقیم بین پشتیبانی تحصیلی و آموزش تحصیلی است. سووال امین اغلو (۲۰۱۰) در پژوهش خود که شامل ۲۳۹ دانشجو بود، این رابطه معنی داری بین سطوح خود اثربخشی آموزشی و صداقت دانشگاهی پیدا نکرد. در توضیح این موضوع، می توان گفت که ساختار اشتیاق ساختاری ریشه در تئوری کنترل اجتماعی دارد (هیرشی، ۱۹۶۹، نقل از بشرپور، عیسی زادگان، زاهد بابلان و احمدیان، ۱۳۹۱) دارد بر نقش احساسات فردی، دلبستگی و تعلق به نهادهای اجتماعی تأکید می کند. در این تئوری، پیوندها با تعهد، اعتقادات، دلبستگی و اشتیاق مشخص می شوند و رفتار اجتماعی جوانان بر اساس رابطه افراد و جامعه تعریف می شود و بنابراین، بدون هیچ گونه اشتیاق به مدرسه، می تواند رابطه با مؤسسات آموزشی و منابع حمایتی نتیجه تضعیف باشد پشتیبانی دانشجویی یک مسئله چند بعدی است و ترکیب حمایت های معلم، دانش آموزان، معلم - والدین و والدین - همسالان از تحصیل دانش آموز، ترکیب هایی فراهم می کند که منبع و مشوقی برای افزایش میزان تمایل و اشتیاق دانش آموزان در مدرسه باشد و از طرف دیگر، نبود هر کدام از این منابع چهارگانه می تواند باعث خسارات جبران ناپذیری به روند تحصیلی دانش آموزان باشد. وانگ، برینکورت و اسکیل (۲۰۱۳) به رابطه مثبت حمایت معلمان با مشارکت بیشتر دانش آموزان در مدرسه و فعالیت های آن و همچنین کاهش رفتارهای مخرب دانش آموزان اشاره کرده اند. همچنین وینتزل (۲۰۰۳) تأثیر رابطه با همسالان و حمایت آنها بر اساس شور و شوق دانشگاهی آنها است. پشتیبانی آموزشی پیشرفت در آموزش دانش آموزان است که تلاش دانش آموزان را برای حضور در فعالیت های مدرسه و مدرسه تشویق می کند. دانش آموزانی که توسط والدین، دوستان یا معلمان احساس قدرت می کنند ممکن است با اعتماد به نفس بالایی روبرو شوند و با چالش های مدرسه کنار بیایند، که در دراز مدت می تواند تمایل و علاقه آنها را افزایش دهد. در حقیقت، دانش آموز احساس امنیت و ارزشمندی می کند و او مدرسه را به عنوان یک محیط امن و حمایتی می فهمد. درک پشتیبانی آموزشی از معلم، والدین و فشار همسالان باعث افزایش احساس تعلق به مدرسه و افزایش موقعیت اجتماعی - اقتصادی خانواده آنها می شود. اهمیت تعامل منابع کفایت اجتماعی (والدین، دوستان و معلم) در ایجاد رفتارها، احساسات و افکار مثبت را برخی از نظریه پردازان از جمله بندورا در نظریه

شناخت اجتماعی و ریان و دسی در نظریه خود تعیین مورد تأکید قرار داده و به تأثیرات مثبت آن نیز اشاره داشته‌اند. با توجه به نتایج این تحقیق، حمایت آکادمیک و مولفه‌های آن، قدرت پیش‌بینی تغییرات گرایش آکادمیک در دانش آموزان هستند، بنابراین حمایت آکادمیک و اعتماد به نفس دانش آموزان و اعتماد به نفس در این چهار منبع توسط دانش آموزان می‌تواند شور و شوق تحصیلی دانشجویان را کاهش داده و افزایش دهد.

در رابطه با سوال سوم، آیا موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده و بی صداقتی تحصیلی در رابطه بین کفایت اجتماعی با سرزندگی تحصیلی نقش میانجی دارند؟ وجود هم خطی نشان دهنده همبستگی بالا بین چند متغیر مستقل (پیش بین) بوده که همبستگی چندگانه بین این متغیرهای مستقل و ملاک را تحت تاثیر قرار می‌دهد. بنابراین در تحلیل رگرسیون و همبستگی چندگانه باید عدم وجود همخطی مورد بررسی قرار گیرد. یکی از شاخصهای همخطی تولرانس و دیگری VIF (عامل تورم واریانس) است. پژوهش می‌توان گفت موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده می‌تواند به‌عنوان متغیر میانجی بین کفایت اجتماعی و سرزندگی تحصیلی باشد اما بی صداقتی تحصیلی نمی‌تواند به‌عنوان میانجی بین این دو متغیر باشد و تاکنون هیچ پژوهشی که در آن بی صداقتی تحصیلی به‌عنوان متغیر میانجی قرار گرفته باشد انجام نگرفته است.

منابع

اعتماد، جلیل؛ جوکار، بهرام. (۱۳۹۷)، سبک های دلبستگی و باورهای شناخت‌شناسی: وارثی نقش تعدیل گری جنسیت، *مطالعات آموزش و یادگیری*، ۱۰ (۱)، ۱۲۹-۱۱۱.

انصاری، نیکو؛ جوکار، محمدرضا؛ حلاوت، زهره؛ رحیمی رضایی، مهرانگیز. (۱۳۹۸)، بررسی رابطه ی امید با سرزندگی تحصیلی در دانش آموزان ابتدایی شهرستان امیدیه، *چهارمین کنفرانس ملی رویکردهای نوین در آموزش و پژوهش*، محمودآباد. ۸-

۲

رستگار خالد، امیر. (۱۳۹۱)، کنش های اجتماعی زنان و دختران نسبت به حجاب و رابطه آن با مصرف اینترنت و ماهواره. *فصلنامه علمی پژوهشی شورای فرهنگی اجتماعی زنان و خانواده*. ۱۴ (۵۶): ۸۲-۷.

بارانیان، سحر؛ حاجی یخچالی، علیرضا و آتش افروز، عسکر (۱۳۹۶). مدلی برای تبیین رابطه پنج عامل بزرگ شخصیت و بی صداقتی تحصیلی با میانجیگری باورهای خودکارآمدی تحصیلی و حرمت خود تحصیلی در دانشجویان. *فصلنامه علمی پژوهشی، پژوهش در یادگیری آموزشگاهی و مجازی*، ۵ (۱)، ۳۴-۲.

بشرپور، سجاد؛ عیسی زادگان، علی؛ زاهد، عادل و احمدیان، لیلا. (۱۳۹۲)، مقایسه خودپنداره تحصیلی و اشتیاق به مدرسه در دانش آموزان مبتلا به ناتوانی یادگیری و عادی. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، ۵ (۶۴)، ۶۵-۴۷.

- بهرامی، فاطمه؛ بدری، مرتضی. (۱۳۹۶)، رابطه ادراک از محیط یادگیری و سرزندگی تحصیلی با نقش واسطه ای شناخت، فراشناخت، انگیزه پیشرفت و خودکارآمدی در دانشجویان. *فصلنامه راهبردهای شناختی در یادگیری*. ۵(۹): ۱۸۹-۲۱۲.
- پور عبدل، قراملکی و عباسی. (۱۳۹۴)، مقایسه ی اهمال کاری تحصیلی و سرزندگی تحصیلی در دانش‌آموزان با و بدون اختلال یادگیری خاص، *مجله ناتوانیهای یادگیری*، ۳(۴): ۱۲۷-۱۲۱.
- جوکار، بهرام و حق نگهدار، مرجان. (۱۳۹۵)، رابطه ی هویت اخلاقی با بی صداقتی تحصیلی: بررسی نقش تعدیلی جنسیت. *مجله ی مطالعات آموزش و یادگیری*، ۸(۲)، ۱۶۲-۱.
- جهانیان، ناصر. (۱۳۹۵)، جایگاه نهاد وقف در اقتصاد بخش سوم. *نشریه اقتصاد اسلامی*. ۱۶(۶۲): ۷۹-۱۰۶.
- جلیلیان، سهیلا؛ عظیم پور، احسان؛ قلی زاده، نعمت اله. (۱۳۹۷)، پیش‌بینی سرزندگی تحصیلی بر اساس موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده و سرسختی روان‌شناختی در دانش‌آموزان دوره متوسطه. *فصلنامه علمی-پژوهشی مطالعات آموزش و آموزشگاهی* ۷(۱۸)، ۱۰۴-۱۰۰.
- جنابآبادی، حسین؛ سارانی، فهیمه. (۱۳۹۸)، اثربخشی آموزش خودکارآمدی بر کمک طلبی تحصیلی و موقعیت اجتماعی- اقتصادی خانواده دانش‌آموزان. *مجله مطالعات روان‌شناسی تربیتی*، ۱۶(۳۶): ۲۸-۱.
- حامدی نسب، صادق و عسگری، علی. (۱۳۹۵)، بررسی رابطه خوش‌بینی علمی و انگیزه پیشرفت با توجه به نقش واسطه‌گری خودکارآمدی تحصیلی. *فصلنامه پژوهش‌های آموزش و یادگیری*، ۲(۱۵): ۴۹-۶۱.
- حسن نیا، سمیه؛ سبزی، ندا. (۱۳۹۹)، تبیین علی درگیری تحصیلی بر اساس کفایت اجتماعی و سرمایه‌های روان‌شناختی دانش‌آموزان. *مجله مطالعات آموزش و یادگیری*، ۱۲(۱): ۵۲-۳۰.
- حکیمی گرمخانه، آرزو؛ بخشی جغنا، ناصر؛ نوبخت پور، محسن؛ شکری اوجقاز، مجتبی. (۱۳۹۸)، رابطه هویت اخلاقی و ویژگی های شناختی با بی صداقتی تحصیلی در دانش‌آموزان متوسطه دوره اول و دوم شهرستان خلخال. *سومین همایش ملی مطالعات و تحقیقات نوین در حوزه علوم تربیتی و روانشناسی ایران*، اردبیل، ایران.
- خامسان، احمد و امیری، اصغر. (۱۳۹۰)، بررسی تقلب تحصیلی در میان دانشجویان دختر و پسر، *فصلنامه ی اخلاق در علوم فناوری*، ۶، ۱، ۶۱-۵۳.

Alborzkouh p, nabati m, zainali m, abedi y. (2015). A review of the effectiveness of stress management skills training on academic vitality and psychological well-being of college students. *Journal of Medicine and Life*, 8(4): 39-44.

Achi ndifon bekomson. & ntamu, blessing agebo, (2019). Religious value orientation and self – efficacy among secondary school students in cross river state, Nigeria. *global journal of educational research* vol 18, 81-89.

Al-Harthy, I. S. & Was, C. A. (2013). Knowledge monitoring, goal orientations, self-efficacy, and academic performance: A path analysis. *Journal of College Teaching and Learning*, 10(4), 263-278.

- Anderman, E. M. & Won, S. (2019). Academic cheating in disliked classes. *Ethics & Behavior*, **29**(1), 1-22.
- Anderman, M. E, & Murdock, B. T. (Eds). (2007). *Psychology of Academic cheating*. USA: Elsevier Academic Press. **197**, 98 -103.
- Aaron, R.M. (1992). Student academic dishonesty: Are collegiate institutions addressing the issue? *NASPA Journal*, **29**(2), 107-113.
- Angell, L.R. (2006). The relationship of impulsiveness, personal efficacy, and academic motivation to college cheating. *College Student Journal*, **40**(1), 118- 131.
- Aaron, R.M, & Georgia, R.T. (1994). Administrator perceptions of student academic dishonesty in collegiate institutions. *NASPA Journal*, **31**(1), 83-91.
- Allport, G.W. (1966). The religious context of prejudice. *Journal for the Scientific Study of Religion*, **5**(4), 447-457.
- Anderman, E. M. & Won, S. (2019). *Academic cheating in disliked classes*. *Ethics & Behavior*, **29**(1), ۱-۲۲.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Bandura, Albert (1982). "Self-efficacy mechanism in human agency". American Kolbe, Kathy "Self-efficacy results from exercising control over personal conative strengths", *Psychologist*. 37 (2): 122-147.
- Blumenfeld, P, Paris. (2004). *Motivation and cognitive engagement in learning environments*. In R. K. Sawyer (Ed.), *The Cambridge handbook of the learning sciences* (pp. 475—488).
- Barnett, D.C, & Dalton, J.C. (1981). Why college students cheat. *Journal of College Student Personnel*, **22**(6), 545-551.
- Bandura, A, Pastorelli, C, Barbananelli, C, & Caprara, G. V. (1999). Self efficacy pathways to childhood depression. *Journal of Personality and Social psychology*, **76**, 258-269.
- Bowers, W.J. (1964). *Student dishonesty and its control in college*. New York: Bureau of Applied Social Research, Columbia University.
- Bowers, W.J. (1964). *Student dishonesty and its control in college*. New York: Bureau of Applied Social Research, *Columbia University*